

Bučiny Hloubku koncem října. Foto Přemysl Tájek.

Hloubek – „starý“ potok a nová rezervace ve Slavkovském lese

Přemysl Tájek, AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Slavkovský les
a Jan Matějů, Muzeum Karlovy Vary

Od října 2017 má chráněná krajinná oblast Slavkovský les novou přírodní rezervaci. Ačkoliv význam zachovalých bučin v okolí Karlových Varů zohledňuje již zonace CHKO Slavkovský les z roku 1974, v ochranných plánech bychom po záměru na vyhlášení přírodní rezervace Hloubek pátrali marně. Za svůj vznik totiž vděčí souhře několika nedávných neplánovaných událostí.

Zvýšený zájem o území dnešní rezervace, tedy alespoň ze strany ochrany přírody, odstartoval nález plcha velkého (*Glis glis*) v létě 2015. V západních Čechách jde o poměrně vzácného savce, jehož výskyt byl v našem regionu dosud znám jen z několika málo lokalit v údolí Ohře okolo Stráže nad Ohří. Jde o druh s velmi silnou vazbou na zachovalé listnaté lesy s vysokým podílem starých stromů. Nálež plcha, přesněji spíše

opakované záznamy jeho nočního volání (J. Matějů, nepubl. data), upozornil na význam několik desítek hektarů velkého komplexu zachovalých bučin na svazích Bukového vrchu nad pravým břehem Ohře. Výjimečnost zdejších lesů byla následně potvrzena i záznamem netopýra stromového (*Nyctalus leisleri*) začátkem června 2016 (P. Tájek, nepubl. data). Stanovištní nároky tohoto v Karlovarském kraji ještě o něco vzácnějšího druhu jsou podobné jako u plcha.

Zmíněné nálezy tedy spustily zájem o zdejší lesy, jejichž věk přesahuje 140 let, a u více než poloviny porostů dokonce 180 let. Lesní hospodářské plány počítaly s jejich brzkým smýcením. V roce 2016 jsme proto požádali vlastníka lesů, Lesy České republiky, s. p., o dohodu umožňující ponechání alespoň části porostů samovolnému vývoji. Díky

“Spodní jezdecká cesta” procházející přírodní rezervací Hloubek. Foto Jan Matějů.

vstřícnému postoji zástupců Lesní správy Toužim bylo následně vybráno 18,5 hektaru nejcennějších lesních porostů, které budou ve formě přírodní rezervace podléhat zvláštní ochraně. Dvě třetiny území zahrnující nejstarší lesy pak budou ponechány „napospas“ přírodním procesům a nebude se zde lesnický hospodařit. Náhrady z ušlého zisku z těžby dřeva budou vlastníkovi v průběhu následujících 50 let vypláceny Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR. Na celkem 9 hektarech ochranného pásma přírodní rezervace bude umožněno lesnické hospodaření, avšak pouze šetrným způsobem, formou tzv. podrostitního hospodaření s nejvyšším možným využitím přirozeného zmlazení dřevin.

Území se nachází zhruba v půli cesty mezi Karlovými Vary a Sedlečkem na severozápadním svahu Bukového vrchu nad potokem Hloubek, nedaleko jeho soutoku s Ohří. Je součástí pásu nejzachovalejších přírodních listnatých lesů v našem kraji, který lemují údolní řeky Ohře a propojuje tak bučiny Doupovských hor na východě (například NPP Skalky skřítků, NPP Rašovické skály, PP Mravenčák a připravovaná NPR Nebeša) s bučinami pronikajícími dále na západ do CHKO Slavkovský les (lesy I. a II. zóny

CHKO v okolí Karlových Varů a Lokte nebo evropsky významná lokalita Údolí Ohře).

Přírodovědný význam území přírodní rezervace Hloubek dokládá již dříve zaznamenaný výskyt střevlíka nepravidelného (*Carabus irregularis*) a opakovaná zjištění lejska malého (*Ficedula parva*) a holuba doupňáka (*Columba oenas*). Oba vzácné a zákonem chráněné druhy ptáků jsou svým výskytem, respektive hnízděním, vázány na staré bučiny s doupnými stromy. Květena území zatím není příliš prozkoumána, zajímavá floristická drobnost je však známa už dnes – území je jedinou doposud doloženou lokalitou jmelí bílého jedlového (*Viscum album* subsp. *abietis*) v CHKO Slavkovský les. Mohutná jedle, na které jmelí rostlo, se ale bohužel před několika lety zřítily. Vegetačně v území převažují zmiňované bučiny, ovšem nejprudší balvanité či skalnaté svahy porůstají suťové lesy tvořené lípou, klenem a jilmem drsným. Přestože jsou stráně Hloubku strmé, kamenité a tedy i obtížně schůdné, většinu rezervace si lze poměrně jednoduše projít a prohlédnout. Územím totiž prochází pohodlná vrstevnicová stará lesní cesta „Spodní jezdecká cesta“, v nejstrmějších svazích zpevněná dnes krásně zarostlými kamennými

- Na spodní hranici PR Hloubek u staré silničky stojí pomník s křížkem a textem:
„Gott hat geholfen / 29. Juni 1879 /
CHRISTIAN / GRAF KINSKY / aus N.
Österreich“

Tento pomníček nechal hrabě Kinský osadit, jako poděkování za „Pomoc Boží“. Na tomto místě měl jeho kočár nehodu. Zřítíl se z vysokého skalnatého srázu až dolů k řece Ohři. Hrabě však, jako zázrakem, zůstal nezraněn. Fotografie pochází z roku 2007, kdy byl nápis čitelnější než dnes. Foto Stanislav Wieser.

získami. Vede tudy červená turistická značka z Karlových Varů na Šemnickou skálu a dále do Kyselky. Vypravte se někdy po ní. Třeba tu v korunách stromů zaslechnete houkání doupňáků nebo, budete-li procházet pozdě večer, pískání plchů. Při nočních vycházkách však buďte opatrní. Někde ve zdejších roklích se totiž nachází balvan připomínající oltář, u nějž se občas o půlnoci zjevují dva kostlivci na koních – provinilí hříšníci – hradní pán a kaplan z Andělské Hory, a modlí se za vysvobození (Šmíd 1983). ■

Literatura:

Šmíd Z. (1983). Strašidla a krásné panny. – Západočeské nakladatelství, Plzeň, 242 pp.

Přírodní rezervace Hloubek

Vyhlášení: 3. 10. 2017

Rozloha: 18,5 ha

Ochranné pásmo: 9 ha

Nadmořská výška: 370–580 m

Předmět ochrany: Bučiny a suťové lesy s typickou faunou a flórou vázanou na staré svahové lesní porosty.

Katastrální území: Sedlečko u K. Var

- ▼ Plch velký. Kresba Jana Rolkové.

